

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 7 września 2026 roku

Sprawa: Interpelacja Poselska nr 19203
Znak sprawy: DZP1.K43.60.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 19203 z 17 sierpnia 2026 r. Pani Marty Stożek Posłanki na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, w sprawie odporności systemu SENT na nadużycia oraz zorganizowanego transgranicznego obrotu odpadami, w zakresie właściwości Ministerstwa Finansów, uprzejmie informuję, co następuje.

Ad 1.

Poniżej przedstawiam dane dotyczące zatrzymań odpadów będące w posiadaniu Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) za lata 2022 – I półrocze 2026.

Rok	Liczba ujawnień odpadów łącznie	Liczba ujawnień odpadów innych niż pojazdy	Liczba ujawnień pojazdów	Liczba ujawnień części do pojazdów	kg/l	szt.
2022	491	358	123	10	6 413 384	2737
2023	252	81	146	25	2 088 363	2934
2024	155	86	48	21	2 299 547	74
2025	133	107	14	12	105 370 455	2 916
I półrocze 2026	56	43	13	9	681 697	15

Przedstawione dane dotyczą zarówno potwierdzonych przypadków nielegalnego transgranicznego przemieszczania odpadów, jak również przypadków zatrzymań,

w których stwierdzono braki formalne (brak właściwych dokumentów lub dokumenty niewłaściwie wypełnione, niewłaściwe oznakowanie środka transportu itp.). Przedmiotowe dane dotyczą również przypadków uszkodzonych pojazdów stanowiących odpad lub w odniesieniu do których zaistniało podejrzenie, że stanowią odpad.

Ad 5 i 6.

Obrót wewnątrzunijny nie jest objęty systemami celnymi, które dotyczą zgłoszeń celnych dotyczących przywozu z krajów trzecich oraz wywozu do tych państw, dlatego nie jest możliwe przy pomocy tych systemów prowadzenie analiz dotyczących przywozu oraz wywozu towarów pochodzących z państw Unii Europejskiej.

W zakresie kontroli obrotu z krajami trzecimi w celu przeprowadzania efektywnych kontroli oraz zminimalizowania prób naruszeń przepisów celnych organy KAS wykorzystują analizę ryzyka, identyfikując podejrzone towary i środki transportu.

Proces ten wspomagany jest, między innymi, przez systematyczne zbieranie informacji, w tym:

- badanie dokumentów towarzyszących przesyłkom,
- fizyczną kontrolę przesyłek, środków transportu, osób i bagażu,
- wymianę informacji pomiędzy instytucjami,
- systematyczne wykorzystywanie dostępnych organom celnym systemów informatycznych.

W przypadku legalnego obrotu (tj. zgodnie z obowiązującymi procedurami) kontrolowana jest ilość przywożonych odpadów (organy KAS wyposażone są w urządzenia umożliwiające ważenie przesyłek), zgodność przesyłki z wydanym pozwoleniem, tożsamość przywożonego odpadu.

W KAS w systemie Cyfrowa Granica funkcjonuje elektroniczny rejestr przywozu, wywozu i przewozu odpadów, który pozwala na skuteczne monitorowanie przemieszczania odpadów na podstawie pozwoleń GIOŚ, umożliwia saldowanie ilości odpadów przywiezionych w ramach pozwolenia oraz umożliwia rejestrację transportów odpadów.

Jeżeli chodzi o automatyczną kontrolę, to w systemie AIS/IMPORT PLUS, wymóg przedstawienia pozwolenia na przemieszczanie odpadów walidowany jest automatycznie na poziomie pozycji towarowej zgłoszenia celnego. Kontrola ta opiera się na integracji systemu celnego z bazą taryfową TARIC/ISZTAR.

Aby zgłoszenie celne przeszło walidację, w sekcji przeznaczonej na dokumenty wymagane, zgłaszający musi wprowadzić odpowiedni unijny kod dokumentu/certyfikatu, przykładowo: Kod C017 / C018 lub odpowiednie kody dedykowane dla międzynarodowego przemieszczania odpadów (TPO) według aktualnej specyfikacji TARIC. Wpisanie kodu stanowi dla systemu AIS informację, że zgłaszający posiada wymagane zezwolenie wydane, np. przez GIOŚ lub inny właściwy organ unijny.

Jeśli system wykryje kod odpadu, a zgłaszający nie poda kodu dokumentu ani kodu zwalniającego, AIS zwróci komunikat o błędzie i nie przyjmie zgłoszenia celnego.

Natomiast w zakresie systemu SENT wyjaśniam, że funkcjonuje on w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o *systemie monitorowania drogowego kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1218) i ma na celu monitorowanie przewozu wybranych, wrażliwych towarów objętych przepisami ww. ustawy. Celem systemu jest ograniczanie szarej strefy w obrocie towarami poprzez zapewnienie skuteczniejszej kontroli przestrzegania przepisów podatkowych i celnych, a także wspieranie ochrony bezpieczeństwa narodowego poprzez monitorowanie przewozu i obrotu towarami, które ze względu na swój charakter lub znaczenie mogą mieć istotny wpływ na bezpieczeństwo, porządek publiczny lub interes gospodarczy państwa.

Podstawą systemu SENT jest rejestr zgłoszeń, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy SENT. Przetwarzane są w nim dane:

- zawarte w zgłoszeniach, uzupełnieniach zgłoszeń i ich aktualizacjach oraz w miesięcznych zestawieniach informacji dotyczących umów okresowych,
- geolokalizacyjne przekazywane z lokalizatorów oraz zewnętrznych systemów lokalizacji,
- dotyczące przeprowadzonych kontroli.

Zgłoszenie (pakiet danych), które należy przestać do Szefa KAS, zawiera m.in. informacje o:

- podmiotach biorących udział w przewozie, tj. podmiocie wysyłającym/nadawcy towaru, przewoźniku, podmiocie odbierającym/odbiorcy towaru,
- miejscach załadunku i rozładunku przewożonych towarów,
- środku transportu, którym realizowany jest przewóz,
- towarze, który jest przewożony.

Jest to przede wszystkim system służący do gromadzenia danych przekazywanych przez podmioty obowiązane w ramach realizacji ustawowych obowiązków zgłoszeniowych, za pośrednictwem określonych formularzy i komunikatów elektronicznych. Nie jest to w pełni interaktywny z użytkownikiem system, reagujący na określone anomalie. Systemy teleinformatyczne nie identyfikują samodzielnie anomalii ani nie podejmują działań analitycznych bez uprzedniego zaprojektowania odpowiednich funkcjonalności. Zakres, sposób i kryteria wykrywania zdarzeń nietypowych są każdorazowo definiowane przez podmiot odpowiedzialny za określenie wymagań biznesowych i funkcjonalnych systemu.

Ad 7.

Zakres i sposób analizy ryzyka prowadzonej przez KAS, a także dobór wykorzystywanych narzędzi oraz zakres analizowanych danych są każdorazowo dostosowywane do zidentyfikowanego zagadnienia lub postawionej tezy, dlatego nie jest możliwe ogólne odniesienie się w tym zakresie do zadanego pytania. Natomiast ujawnienie szczegółów takich analiz mogłoby ograniczać skuteczność prowadzonych działań kontrolnych i analitycznych.

Ad 10.

Nielegalny przywóz odpadów nie jest penalizowany na podstawie przepisów Kodeksu karnego skarbowego, a stanowi przestępstwo określone w art. 183 Kodeksu karnego.

Na podstawie art. 33 ust. 1 pkt 10 lit. c ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej naczelnik urzędu celno-skarbowego jest uprawniony do prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa określone w art. 183 § 2 i 4-6, w przypadku czynów, o których mowa w art. 183 § 2, 4 i 5 Kodeksu karnego, jeżeli zostały ujawnione przez Służbę Celno-Skarbową. Naczelnik urzędu celno-skarbowego, będący organem KAS, jest jednym z organów prowadzących postępowania przygotowawcze w takich sprawach pod nadzorem Prokuratury, a głównym organem ścigania w tym zakresie jest Policja.

W latach 2022 - 2025 naczelnicy urzędów celno-skarbowych wszczęli postępowania przygotowawcze w sprawach o przestępstwa z art. 183 Kodeksu karnego:

- 1) 2022 r. - 39 spraw,
- 2) 2023 r. - 36 spraw,
- 3) 2024 r. - 59 spraw,
- 4) 2025 r. - 51 spraw.

Kary w postępowaniach karnych w sprawach o przestępstwa z art. 183 Kodeksu karnego są orzekane przez sądy, w związku z czym dane te mogą być w posiadaniu Ministerstwa Sprawiedliwości. KAS natomiast nie dysponuje danymi w tym zakresie.

Ad 14.

DIWASS nie jest systemem zarządzanym przez KAS, która jest tylko jednym z uprawnionych użytkowników systemu w zakresie wykonywania czynności kontrolnych.

W odniesieniu do KAS należy wskazać, że ewentualne działania dotyczące rozwoju kompetencji funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej i pracowników KAS oraz narzędzi wspierających analizę danych będą realizowane zgodnie z bieżącymi potrzebami operacyjnymi i analitycznymi oraz możliwościami finansowymi.

Pozostałe pytania zawarte w interpelacji pozostają poza właściwością Ministerstwa Finansów.

Przedstawiając powyższe mam nadzieję, że zaprezentowane informacje stanowią wyczerpującą odpowiedź na złożoną interpelację i spotkają się z uprzejmą akceptacją Pana Marszałka.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Zbigniew Stawicki

Podsekretarz Stanu Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej

w Ministerstwie Finansów